

Fogalom meghatározások, szótár

MSZ EN 16310:2013 Mérnöki szolgáltatások. Terminológia épületekre, infrastruktúrára és ipari létesítményekre vonatkozó mérnöki szolgáltatások leírásához¹

brief rövidített követelményrendszer

írásos dokumentum, amely megállapítja az ügyfél követelményeit egy építési projekthez
[FORRÁS: ISO 6707-2:1993]

brief² rövidített követelményrendszer (program, US)

dokumentum, amely meghatározza a projekt követelményeit

building épület³

olyan épületek, amelyek egyik fő célja, hogy a lakók vagy a bérlők számára biztosítsanak menedéket, amelyek részben vagy egészben zártak, és tartós használatúak
[FORRÁS: ISO 6707-1:2004]

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Lásd a B. mellékletet

3.4 client ügyfél⁴

személy vagy szervezet, amely megköveteli, hogy az épületet átadják, megváltoztassák vagy bővítsék, és aki felelős a műszaki tartalom kezdeményezéséért és jóváhagyásáért
[FORRÁS: ISO 6707-1:2004]

3.5 construction contracting építési szerződés

a beszerzés konkrét formája, amelyben csak a projekt helyszínén a tényleges végrehajtásra kerülő munkákra kerül sor, beleértve a felszereléseket és az anyagokat

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Kapcsolódó kifejezések: vállalkozó előminősítés / minősítés, vállalkozói felmérések, pályázati felhívások, műszaki ajánlattételi táblázatok, kereskedelmi ajánlatok táblázatok, vállalkozók kiválasztása, szerződés-odaítélés.

¹ Azokban a pontokban, ahol e szabvány egy korábbi változatra hivatkozva adta meg a hivatkozást, mint pl. az ISO 9000 szabványnál (a 2015 évi változata már másképp határozta meg az adott kifejezést), ott az aktuális szabvány definícióit is megadtuk.

² ISO 6707-2:2017 szerint

³ Az Étv. szerint meghatározás: **10. Épület:** jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építmény, amely szerkezeteivel részben vagy egészben teret, helyiséget vagy ezek együttesét zárja körül meghatározott rendeltetés vagy rendeltetésével összefüggő tevékenység, avagy rendszeres munkavégzés, illetve tárolás céljából.

⁴ Itt nem a hatósági eljárásokban szereplő ügyfélről van szó. Az ügyfél az, akinek érdeke fűződik és lehetősége van a projekt céljai és követelményei meghatározásához. Ez lehet Befektető, Fejlesztő, Építtető, Megrendelő stb. Mi ezen fogalmak helyett (összefoglaló néven) a Megrendelő kifejezést használjuk.

contract szerződés

binding agreement

kötelező érvényű megállapodás

[FORRÁS: EN ISO 9000:2005]

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Európában nem létezik konszenzus arról, hogy miként és mikor kötelező a szerződés a jogrendszerek különbözősége miatt.
2. megjegyzés a bejegyzéshez: A mérnöki szolgáltató (ESP) és az ügyfél között létrejövő szerződés tartalmazhat (hivatkozásokat) az általános feltételekre, a projekt specifikus feltételeire, az ESP jogosultsági körének specifikációjára és a pénzügyi megállapodásokra.

szerződés⁵

jogilag végrehajtható megállapodás áruk szállítására, építési munkák elvégzésére és / vagy szolgáltatások nyújtására⁶

control ellenőrzés, felügyelet

amely során a tényleges teljesítményt a tervezett teljesítményhez hasonlítják, megméri a kettő közötti különbséget, azonosítják a különbséghez hozzájáruló okokat, és korrekciókat hajtanak végre, hogy a különbséget elfogadható szintre csökkentsék vagy minimalizálják

1. megjegyzés a bejegyzéshez: A kapcsolódó kifejezések: értékelés, ellenőrzés és érvényesítés.
2. megjegyzés a bejegyzéshez: A korrekciók mellett korrekciós lépéseket lehet tenni az észlelt nemmegfelelőség vagy más nemkívánatos helyzet okainak kiküszöbölésére.

cost költség⁷ (közvetlen és közvetett költség)

a cél eléréséhez szükséges pénzösszeg

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Kapcsolódó kifejezések: projektköltségvetés, célköltségvetés, használati költség, életciklus költség.

cost in use használati költség

a létesítmény vagy termék üzemelésének / üzemeltetésének költségei

engineering mérnöki (műszaki tevékenység)

azon intellektuális tevékenységek, amelyek egy termék, egy folyamat vagy egy beépített eszköz meghatározásához, tervezéséhez, előállításához, fenntartásához és újra hasznosításához szükségesek

engineering services mérnöki szolgáltatások

szellemi feladatok egy termék életciklusának egy vagy valamennyi szakaszában, egy folyamat vagy egy speciális szakember által létrehozott termék, vagy szolgáltatás

environmental aspect környezeti szempont

azon építési munkák, amelyek az projekt életciklusukhoz kapcsolódnak, folyamatok vagy szolgáltatások része, amelyek megváltoztathatják a környezetet

⁵ ISO 6707-2:2017 szerint

⁶ ISO 6707-2:2017 szerint

⁷ Agy projektnek mindig költségkerete (büdzsé) van, amelyen belül kell megvalósítani a projektet!

[FORRÁS: ISO 21931-1:2010]

PÉLDA Az energia és a tömegáram felhasználása, a hulladékok feldolgozása és szétválogatása, a vízfelhasználás, a földhasználat, a levegőbe történő kibocsátás (példák a környezeti szempontok meghatározásához)

environmental aspect környezeti tényező

Egy *szervezet* (3.1.4. szakasz) tevékenységeinek, termékeinek vagy szolgáltatásainak olyan eleme, amely kölcsönhatásba kerül vagy kerülhet a *környezettel* (3.2.1. szakasz).

1. megjegyzés: Egy környezeti tényező *környezeti hatás(oka)t* (3.2.4. szakasz) válthat ki. Jelentős környezeti tényező az, amelynek egy vagy több jelentős környezeti hatása van vagy lehet.

2. megjegyzés: A jelentős környezeti tényezőket a szervezet határozza meg egy vagy több kritérium alapján.

forrás: MSZ EN ISO 14001:2015

environmental impact környezeti hatás

minden olyan környezeti változás, akár káros vagy kedvező, akár egészben, akár részben környezetvédelmi szempontból

[FORRÁS: EN 15643-3:2012]

environmental impact környezeti hatás

A *környezet* (3.2.1. szakasz) akár kedvezőtlen, akár kedvező változása, amely teljes egészében vagy részben egy *szervezet* (3.1.4. szakasz) *környezeti tényezőitől* (3.2.2. szakasz) származik.

forrás: MSZ EN ISO 14001:2015

functioning működés

eszköz, berendezés vagy termék működése

1. megjegyzés: A kapcsolódó kifejezés: teljesítmény

client approval megrendelői jóváhagyás

az ügyfél döntése a projekt folytatására, megváltoztatására vagy befejezésére, az (al) szakasz eredményeinek értékelése alapján

handover átadás

az a lépés, amikor az építési munkák elkészültével azokat az ügyfelnek kikötésekkel vagy anélkül átadják

1. megjegyzés: A kapcsolódó kifejezés: aláírás (szerződés).

[FORRÁS: EN 15643-4]

industrial facility ipari létesítmény

minden olyan rögzített berendezés és / vagy létesítmény, amelyet az ipari termelésre vagy outputra vonatkozó bármely folyamattal vagy rendszerrel kapcsolatban vagy annak részeként használnak

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Lásd az A. mellékletet⁸

3.18 infrastructure infrastruktúra

⁸ A szabvány „A” melléklete határozza meg egy beruházás végrehajtásának teljes életciklusát. Sajnálatos, hogy mivel ez a szabvány nem került magyar nyelven kiadásra, a mérnöktársadalom döntő részének tudomása sincs létezéséről, a különféle szervezetek ezt a folyamatot akár önkényesen -és általában rosszul - is meghatározhatják.

olyan létesítmények, melyek a közösség szükségleteinek kielégítését szolgálják, pl. utak, vasutak, vízi utak, víz- és csatornarendszerek, energiahálózatok és adatátviteli hálózatok

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Lásd a B. mellékletet

life cycle életciklus

a vizsgált tárgy életének minden egymást követő és egymással összefüggő szakaszai
[FORRÁS: ISO 15392: 2008]

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Az EN ISO 140040 meghatározása: "a termékrendszer egymást követő és egymással összekapcsolt szakaszai, a nyersanyag-felvásárlástól vagy termeléstől a természeti erőforrásoktól a végső elhelyezésig

2. megjegyzés a bejegyzéshez: Az A. melléklet egy életciklusra mutat példát a megfelelő szakaszokkal és alfejezetekkel.

life cycle cost LCC életciklus költség/LLC

egy épület vagy egy részének költsége az egész életciklus alatt, miközben műszaki és funkcionális követelményeket teljesít

[FORRÁS: EN 15643-4: 2012]

maintenance karbantartás

egy épület vagy egy rendszerének (a munkák része) az élettartam alatt az összes olyan műszaki és kapcsolódó közigazgatási intézkedés kombinációja, amely azok megőrzéséhez szükségesek, amelyben képesek teljesíteni a műszaki és funkcionális követelményeket

1. megjegyzés: A karbantartás magában foglalja az építőelemek tisztítását, szervizelését, átfestését, javítását és cseréjét

szükség szerint dolgozik stb. (lásd CPD Útmutató F).

2. megjegyzés a beléptetéshez: Az ISO 15686-1 és az ISO 6707-1 szabvány definíciójából adaptálva a CPD F útmutatás szerint.

maintenance support a karbantartás támogatása

a szolgáltatások létesítmény fenntartásához illetően az előre meghatározott célok szerint

operation support a fenntartás támogatása

a létesítmény optimális és biztonságos módon történő működtetésével kapcsolatos szolgáltatások, ideértve a megfigyelést és a várt teljesítmény kezelése

performance teljesítmény

kifejezés a tárgyi szempontok bizonyos szempontjainak nagyságrendjével kapcsolatban a meghatározott követelményekhez, célokhoz és / vagy célokhoz viszonyítva

1. megjegyzés a beléptetéshez: Az ISO 6707-1 szabvány meghatározása szerint az ISO / TC59 / AHG ajánlás tervezetének megfelelően Terminológia.

performance testingteljesítmény tesztelés (teljesítmény mérés)

egy eszköz, berendezés vagy termék megfelelőségének értékelése meghatározott követelmények alapján

3.26 process folyamat

egymással összefüggő tevékenységek halmaza, amely a bemeneteket kimenetekké alakítja

[FORRÁS: EN ISO 9000:2005]

folymat (process)

Egymással kapcsolatban vagy kölcsönhatásban álló olyan tevékenységek sorozata, amelyek bemeneteket használnak fel egy tervezett eredmény létrehozására.

1. megjegyzés: Az, hogy egy folyamat tervezett eredményét. *kimenetnek* (3.7.5. szakasz), *terméknek* (3.7.6. szakasz) vagy *szolgáltatásnak* (3.7.7. szakasz) nevezik, a hivatkozási környezettől függ.
2. megjegyzés: Egy folyamat bemenetei általában más folyamatok kimenetei, és egy folyamat kimenetei általában más folyamatok bemenetei.
3. megjegyzés: Egy sorozatot alkotó két vagy több egymással kapcsolatban és kölcsönhatásban álló folyamat is nevezhető folyamatnak.
4. megjegyzés: Egy *szervezetben* (3.2.1. szakasz) a folyamatokat általában szabályozott feltételek mellett tervezik és hajtják végre, hogy értéket hozzanak létre.
5. megjegyzés: Az olyan folyamatot, ahol a létrejött kimenet *megfelelőségét* (3.6.11. szakasz) nem lehet könnyen vagy gazdaságosan érvényesíteni (validálni), gyakran. különleges folyamatnak. nevezik.
6. megjegyzés: Ez egyike az ISO irányítási rendszerszabványok közös szakkifejezéseinek és alapmeghatározásainak, amelyeket az ISO/IEC irányelvek, 1. rész, Konszolidált ISO-kiegészítés SL melléklete tartalmaz. Az eredeti meghatározást módosították, hogy megelőzzék a folyamat és a kimenet közötti egymásra hivatkozást, valamint hozzáadták az 1.5. megjegyzést.

forrás: MSZ EN ISO 9000.2015

procurement

azon folyamat, amely a szerződések előkészítésére szolgál, az áruk, szolgáltatások és mérnöki munkák, építési munkák, illetve ezek bármilyen kombinációját biztosítja [FORRÁS: ISO 10845-1: 2010]

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Kapcsolódó kifejezések: beszerzési szolgáltatások, beszerzési tervezés, beszállítói kutatás és kiválasztás, érték elemzés, ár-tárgyalások, beszállítói előminősítés, beszállítói minősítés, beszállítói felmérések, pályázati felhívások, műszaki ajánlattételi táblázatok, kereskedelmi ajánlattételi táblázatok, beszállítói kiválasztás, szerződés-odaítélés.
2. megjegyzés a bejegyzéshez: A "beszerzési szolgáltatások" megkülönböztethetők a "beszerzés" -től, mivel ezeket a szolgáltatásokat egy mérnöki szolgáltató nyújtja, bár az ECF hatálya nem tartalmazza a szerződés tényleges aláírását (ez a kizárólagos felelősség a az ügyfél) és a tárgyi ellátás.

beszerzés⁹

olyan eljárás, amely létrehozza, kezeli és teljesíti az áruk, szolgáltatások, építési munkák vagy elidegenítések, illetve azok bármilyen kombinációjának biztosításával kapcsolatos szerződéseket (3.1.1.)

[SOURCE: ISO 10845 1: 2010, 3.30, módosított - "és mérnöki" törölve.]

project

projekt:

„Egyedi folyamat, amely egy sor összehangolt és szabályozott, a kezdeti és a befejezési időpontok megjelölésével kitűzött olyan tevékenységekből áll, amelyeket konkrét

⁹ ISO 6707-2:2017 szerint

követelményeknek megfelelő cél elérésére végeznek, figyelembe véve az idő, a költségek, és az erőforrás korlátjait.¹⁰

projekt (project)

Egyedi *follyamat* (3.4.1. szakasz), amely egy sor olyan összehangolt és felügyelt, kezdési és befejezési időpontokkal

bíró tevékenységből áll, amelyeket az idő-, költség- és erőforráskorlátokat is tartalmazó, konkrét *követelményeknek* (3.6.4. szakasz) megfelelő *cél* (3.7.1. szakasz) elérésére végeznek.

1. megjegyzés: Egy egyedi projekt része lehet egy nagyobb projektstruktúrának és általában meghatározott kezdési és befejezési időpontja van.

2. megjegyzés: Egyes projekteknél a célokat és az alkalmazási területet aktualizálják és a *termék* (3.7.6. szakasz) vagy a *szolgáltatás*

(3.7.7. szakasz) *jellemzőit* (3.10.1. szakasz) a projekt előrehaladása során fokozatosan határozzák meg.

3. megjegyzés: A projekt *kimenete* (3.7.5. szakasz) lehet egy vagy több termék vagy szolgáltatás.

4. megjegyzés: A projekt *szervezete* (3.2.1. szakasz) általában ideiglenes és a projekt időtartamára hozzák létre.

5. megjegyzés: A projekttevékenységek közötti kapcsolatok bonyolultsága nem szükségszerűen függ a projekt méretétől.

[FORRÁS: ISO 10006:2003, 3.5. szakasz, módosítva. Az 1.3. megjegyzés módosult.]

forrás MSZ EN ISO 9000:2015

project budget

projekt költségkeret (projekt büdzsé)

egy projekt költségkeretének becslése

project documentation

projekt dokumentáció

a beépített eszköz vagy termék terjedelmének és természetének meghatározására használt dokumentumok összesége

project management

projektvezetés (projektmenedzsment)

olyan szakmai szolgáltatás, amely a projekt életciklusának átfogó tervezéséért, koordinációjáért és ellenőrzéséért alkalmazza a PM alkalmazások módszereit, eszközeit, technikáit és kompetenciáit az ügyfél igényeinek kielégítésére, annak érdekében, hogy a projekt funkcionálisan pénzügyileg életképes legyen, időben elkészüljön az engedélyezett költségeknek és a szükséges minőségi előírásoknak megfelelően.

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Ez a definíció javítja a projektmenedzsment meglévő definícióját az ISO 10007-ben.

2. megjegyzés a bejegyzéshez: A FORRÁS közvetlen források a következőkre vonatkoznak:

ISO / TC 236 - Projektmenedzsment - ISO 21500;

Építési és fejlesztési projektmenedzsment gyakorlati kódex: 4. kiadás (1996), kiadta a CIOB Chartered Institute of Building / Nemzetközi Építésügyi Projektmenedzsment Szövetség;

CM Body of Knowledge, CMAA Construction Project Management Association of America.

quality

minőség

olyan lényeges tulajdonságok, melyek teljesítik a követelményeket

[FORRÁS: EN ISO 9000: 2005]

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Például az épületek esetében a beépített eszköz minősége

¹⁰ Ezt a fogalmat használja az MSZ ISO 9001:2015. szabvány is, és innen eredeztetik a különféle szabványok a projekt fogalmát.

megegyezik a felhasználói igények kielégítésének kapacitásával (lásd a 3.3 pontban megadott épület definícióját)

risk kockázat

a célkitűzésekre vonatkozó bizonytalanság hatása

[FORRÁS: ISO Guide 73]

1. megjegyzés: A hatás a várhatóan pozitív és / vagy negatív eltérést jelent.
 2. megjegyzés a bejegyzéshez: A célkitűzések különböző szempontokkal (például pénzügyi, egészségügyi és biztonsági, környezetvédelmi célokkal) rendelkezhetnek, és különböző szinteken alkalmazhatók (például stratégiai, szervezeti szintű, projekt, termék és folyamat).
 3. megjegyzés a bejegyzéshez: A kockázatot gyakran a potenciális eseményekre és következményekre vagy ezek kombinációjára való hivatkozással jellemzik.
 4. megjegyzés a bejegyzéshez: A kockázatot gyakran egy esemény következményeinek kombinálásával fejezzük ki (beleértve a változásokat is) körülmények között) és az esetleges előfordulás valószínűségét.
- A bejegyzéshez fűzött 5. megjegyzés: A bizonytalanság az esemény, annak következménye vagy valószínűsége, az eseményhez kapcsolódó ismerethiány, vagy annak ismerete, akár részleges része.

stage/ phase szakasz/fázis

olyan periodus egy beruházás életciklusán belül, amely a beindításának, tervezésének, megépítésének, üzemeltetésének vagy leszerelésének / újrafeldolgozásának állapotára vonatkozik

statutory approval törvény erejű jóváhagyás

hatósági engedély az építéshez, amelyet a helyi hatóságok adnak ki, miután ezek a hatóságok megállapították a terv megfelelőségét az alkalmazandó szabályozási követelményeknek megfelelően

1. megjegyzés: A kapcsolódó kifejezés: építési engedély.
2. megjegyzés a bejegyzéshez: Egyes EU-országokban az építési engedély alkalmazása önmagában (al) szakasz.

supervision felügyelet

annak ellenőrzése, hogy az eszköz a projektdokumentációnak és a szabályozási követelményeknek megfelelően épült-e a helyszínen

1. megjegyzés a bejegyzéshez: A kapcsolódó kifejezések: ellenőrzés, ellenőrzés

target budget költségkeret tervezett (büdzséterv)

valamely meghatározott munka finanszírozási (költség) határainak meghatározása

time idő

a tevékenységek (becsült) időtartama

1. megjegyzés a bejegyzéshez: A kapcsolódó kifejezések: ütemezés, általános ütemterv, mérföldkövek, részletes ütemterv.
2. megjegyzés a bejegyzéshez: A határidők és időszakok kiszámításának szabályozására vonatkozó jogszabályok az EU országaiban különböznek. A jogbiztonság és a félreértések elkerülése érdekében (például a munkanapokon vagy a naptári napokban kifejezett időszakok) célszerű, hogy a felek általános szabályt említsenek az idő kiszámításához. Az

ilyen közös szabvány egyik példája az európai magánjog közös referenciakeretének tervezetének I.-1. Pontja: 110. cikke (DCFR)

validation jóváhagyás (validálás)

érvényesítés/jóváhagyás (validálás) (validation)

Annak megerősítése *objektív bizonyíték* (3.8.3. szakasz) szolgáltatásával, hogy a meghatározott szándék szerinti használatra vagy alkalmazásra vonatkozó *követelmények* (3.6.4. szakasz) teljesültek.

1. megjegyzés: Az érvényesítéshez/jóváhagyáshoz szükséges objektív bizonyíték egy *vizsgálatnak* (3.11.8. szakasz) vagy a *meghatározás* (3.11.1. szakasz) más formájának, mint pl. alternatív számítások végzésének vagy *dokumentumok* (3.8.5. szakasz) átvizsgálásának az eredménye.

2. megjegyzés: Az .érvényesített/jóváhagyott. (validált) kifejezést az ennek megfelelő állapot megjelölésére használják.

3. megjegyzés: Az érvényesítéshez/jóváhagyáshoz (validáláshoz) tartozó használati körülmények lehetnek valódiak vagy modellezettek.

forrás: MSZ EN ISO 9000:2015

verification ellenőrzés, megerősítés

az objektív bizonyítékok alapján történő megerősítés, hogy a meghatározott követelmények teljesültek

[FORRÁS: EN ISO 9000:2005]

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Az "igazolt" kifejezés a megfelelő státusz kijelölésére szolgál.

2. megjegyzés a bejegyzéshez: A megerősítés olyan tevékenységeket tartalmazhat, mint például:

- alternatív számítások elvégzése,
 - egy új tervezési specifikáció összehasonlítása egy hasonló bizonyított tervezési specifikációval,
 - vizsgálatok és bemutatók lefolytatása, és
- a kiadások megkezdése előtt felülvizsgálja a dokumentumokat.

3. megjegyzés a bejegyzéshez: Kapcsolódó kifejezések: ellenőrzés és érvényesítés.

4. megjegyzés a bejegyzéshez: Az ellenőrzés az alábbiak szerint írható le: "ellenőrizni, hogy helyesen épült-e" vagy: "ellenőrizni, hogy az alkatrész vagy eszköz megfelelően van-e felépítve".

5. megjegyzés a bejegyzéshez: Az életciklus-szakaszokhoz és al-szakaszokhoz kapcsolódó egyéb kifejezések megtalálhatók a C. mellékletben; ezen kiegészítő kifejezések leírása megtalálható az A. mellékletben

igazolás (verifikálás) (verification)

Annak megerősítése *objektív bizonyíték* (3.8.3. szakasz) szolgáltatásával, hogy az előírt *követelmények* (3.6.4. szakasz) teljesültek.

1. megjegyzés: Az igazoláshoz szükséges objektív bizonyíték egy *ellenőrzésnek* (3.11.7. szakasz) vagy a *meghatározás* (3.11.1. szakasz) más formájának, mint pl. alternatív számítások végzésének, vagy *dokumentumok* (3.8.5. szakasz) átvizsgálásának lehet az eredménye.

2. megjegyzés: Az igazoláshoz végzett tevékenységeket néha minősítési *folymatnak* (3.4.1. szakasz) nevezik.

3. megjegyzés: Az .igazolt. (verifikált) kifejezést az ennek megfelelő állapot megjelölésére használják.

forrás: MSZ EN ISO 9000:2015

Új meghatározások az ISO 6707-2:2017 szerint építészmérnök

aki épületeket tervez és felügyeli az építési munkák elvégzését

1. megjegyzés a bejegyzéshez: Bizonyos országokban vannak korlátozások az "építész" cím használatára

mérnök

az a személy, aki az építőmérnöki munkák elvégzését és felügyeletét, az épületek felépítését, a szolgáltatások telepítését végzi, vagy aki ilyen építési munkákat, létesítményeket vagy szolgáltatásokat tart fenn

Építőipari beruházási projektek vezetése¹¹

1 Project life cycle and success / Projekt életciklus és siker

Project life cycle / Projekt életciklus

Project management / Projektvezetés

Project team roles / Projektcsapat szerepek

Choosing the project manager: skills and functions / A projektvezető kiválasztása, ismeret és funkciók (kompetenciák)

Project complexity / Projekt bonyolultság

Determining the critical factors for success / A siker kritikus tényezői

2 Building the client business case / Az ügyfél üzleti tanulmányának elkészítése

Project constraints and client objectives / Projekt korlátok (keretek) és az ügyfél célkitűzései

Presenting a business case / Egy üzleti tanulmány bemutatása

Developing value in construction: the Gateway framework for decision making / Értéknövelés az építőiparban: a döntéshozatal keretrendszere

Project stakeholders / Projekt érintettek

3 Project definition / Projekt meghatározás

Determining the elements of project definition / A projekt elemeinek meghatározása

The design brief / Rövid tervismertető

Process mapping / Folyamattérkép

Feasibility and viability / Megvalósíthatóság és fenntarthatóság

Funding and investment appraisal / Finanszírozás és befektetés értékelése

External factors in feasibility assessment

Project scope management / Projekt terjedelemezés

Building value and risk allocation / Építmény érték és kockázat hozzárendelés

4 Strategic issues / Stratégiai vitapontok

Project systems / Projekt rendszerek

Project subsystems / Projekt alrendszerek

Project scope: planning and controlling / Projekt terjedelemezés: tervezés és kontroll

The development of the master plan / A felső szintű projektterv

Risk identification and allocation / Kockázat beazonosítás és hozzárendelés

Project control / Projektkontroll

Cost planning and control / Költség tervezés és kontroll

¹¹ https://books.google.hu/books/about/Construction_Project_Management.html?id=pc0Ty6m-MKcC&redir_esc=y

Procurement principles / Beszerzési elvek
Contracts / Szerződések
Quality planning and satisfaction / Minőség tervezés és elégedettség
Information and communications management / Információ-, és kommunikáció-kezelés

5 Construction performance and planning / Építés-teljesítmény és tervezés

The performance of individual contractors / Egyéni vállalkozók teljesítménye
Performance benchmarking / Teljesítmény értékelés
Construction performance / Építés teljesítmény
Construction programming and control / Építés programozás és kontroll

6 Organisation, culture and leadership / Szervezet, kultúra és irányítás

Organisational structure / Szervezeti struktúra
Centralisation / Központosítás
Mapping the project environment / A projekt környezet feltárása (feltérképezése)
Corporate culture and behaviour / Vállalati kultúra és viselkedés (magatartás)
The external environment, strategic issues and forces for change / A külső környezet, a stratégiai megfontolások (kérdések, vitapontok) és a változások erői
The market environment / Piaci környezet
The role of partnering / A partnerségi szerepkör
World-class performance / Magas (Világszinvonalu) minőségi teljesítmény
Leadership / Irányítás
What is an integrated project team (IPT) – Mi az integrált projektcsapat?

7 Engineering the psycho-productive environment / A mérnöki munka pszicho- produktív környezete

Teamwork / Csapatmunka
Leadership and motivation / Irányítás és motiváció
Psycho-engineering the team / Pszicho-mérnöki hatás a csapatra
Change and developing a project culture / Egy projekt kultúra megváltoztatása és fejlesztése

8 Managing risk and value / Kockázat és érték menedzsment

Historical approaches to RM and VM / A kockázat és érték menedzsment történelmi megközelítése
VM and RM as decision-making tools / Értékmenedzsment és kockázatmenedzsment, mint döntési eszköztár
VM in practice / Értékmenedzsment a gyakorlatban
Functional analysis and FAST diagrams / Funkcióelemzés és a FAST diagramok
Definition and evaluation of risk / Kockázat meghatározása és értékelése
RM process / Kockázat menedzsment folyamata
Risk response and RM / Kockázatra adott válasz és kockázat menedzsment
Risk, value and procurement / Kockázat, érték és beszerzés
Risk attitude and behaviour / Kockázati hozzáállás és magatartás
Whole life costing / Teljes életciklus költség
Appointing consultants and contractors / Tanácsadók és szerződők kijelölése (kiválasztása)
Change management / Változáskezelés

9 Design management / Műszaki tervezés

Nature of design / A tervezés jellege
Engineering design / Mérnöki (műszaki) tervezés

Implications for design management / A műszaki tervezés vezetésének következményei
Design and construction co-ordination / Tervezési és építési koordináció (bonyolítás)
Information flow / Információ áramlás
The role of urban design / A várostervezés szerepe

10 Project safety, health and the environment / Projekt biztonság, állapot és környezet

Introduction / Bevezetés

Principles of modern health and safety legislation and the HSW Act 1974¹² /

A modern egészségvédelmi és biztonsági jogszabályok és a HSW-törvény elvei

Liability / Kötelezettség

CDM: the responsibilities / CDM a felelőségek

Health and safety management / Egészségügyi és biztonsági irányítás

Health and safety policy / Egészségügyi és biztonsági politika

Organisation / Szervezet

Risk assessment / Kockázatértékelés

Improving the effectiveness of accident prevention /

A balesetmegelőzés hatékonyságának javítása

Safe design / A biztonság megtervezése

Safe construction / Biztonságos építkezés

Protecting the public / Közösség védelme

Related environmental issues / Kapcsolódó környezeti vitapontok

Emerging issues for project safety, health and the environment / Felmerülő vitapontok a projektbiztonság, az egészség és a környezet vonatkozásában

Integrated systems for quality, health, safety and the environment / Integrált rendszerek a minőség, az egészség, a biztonság és a környezet számára

11 The PFI model (PPP) / PFI modell (PPP modell)

Introduction / Bevezetés

How does PFI work? / Hogyan működik a PFI modell?

The culture of PFI / A PFI kultúrája

Risk identification and allocation / Kockázat azonosítás és hozzárendelés

Sector differences in PFI / Szakági különbségek a PFI-ben

Issues affecting the operation of PFI projects / Vitapontok hatása a PFI projektek megvalósítására

Construction performance in PFI projects / PFI projektek építési teljesítménye

Private DBFO or BOOT / Privát DBFO vagy BOOT

12 Supply chain management in construction¹³ / Az ellátási lánc menedzsment az építőiparban

Introduction / Bevezetés

The theoretical roots of SCM / Az ellátási lánc elméleti útvonalai

SCM in construction / Az ellátási lánc az építőiparban

13 Quality and customer care / Minőség és ügyfélszolgálat

The Egan threshold / Az Egan küszöb

Handy's principles of customer care / Handy elvei az ügyfélszolgálat vonatkozásában

Models of quality / Minőség modellek

¹² Health and Safety at Work etc Act 1974 <http://www.hse.gov.uk/legislation/hswa.htm>

¹³ Supply Chain Management (SCM) <https://www.coursehero.com/file/p5ud9jp/22-Theoretical-Roots-and-Approaches-The-concept-of-Supply-Chain-Management-SCM/>

TQM and customer focus / TQM és ügyfélközpontúság
Relationship marketing / Kapcsolati marketing

14 Project close and systems improvement / Projekt lezárás és a rendszerek fejlesztése

Finishing a project off / Egy projekt lezárása
Project reviews / Projekt áttekintése
Systems improvement / Rendszerek fejlesztése

15 Towards a more integrated approach / Egy integráltabb megközelítés irányába

Integration / Integrálás

Fogalmi meghatározások kockázatokhoz **kockázat**

A bizonytalanság hatása a célokra.

kockázatelemzés és kezelés (kockázatmenedzsment)

Egy szervezet **kockázatokkal** kapcsolatos összehangolt irányítási és felügyeleti tevékenysége.

kockázatvállalás

A kockázatvállalás egy szervezeti megközelítés annak eldöntésére, hogy a szervezet az adott **kockázatot** kezeli-e, magára vállalja-e, elfogadja-e vagy elutasítja-e.

kockázatgazda

Az a személy vagy szervezeti egység, aki fel van hatalmazva a **kockázat** kezelésére és azért felelősségre vonható.

kockázatelemzés

A kockázatelemzés folyamata magában foglalja a **kockázatazonosítást**, a **kockázatelemzést** és a **kockázatértékelést**

kockázatazonosítás

A **kockázat** feltárására, felismerésére és leírására irányul

kockázatelemzés

Egyrészt a **kockázat** sajátosságának megértését, másrészt a **kockázati szint** meghatározását foglalja magában.

kockázati szint

Egy adott kockázat bekövetkezési **valószínűsége** és **következménye** kombinációjaként fejezhető ki.

kockázatértékelés

A **kockázatelemzés** eredményének összevetése előre meghatározott **kockázati kritériumokkal** annak megállapítására, hogy az adott **kockázat** és/vagy annak nagysága elfogadható-e vagy elviselhető-e a **kockázatgazda** számára.

kockázatkezelés

A **kockázat** hatásának módosítására irányuló folyamat

kockázat kézbentartás (kontroll)

A **kockázat** módosítására irányuló intézkedés

A DIN 276 szabvány költségekkel összefüggő kifejezések értelmezése

- 1 „Építmény” építési tevékenységgel létrehozott, illetve késztermékként az építési helyszínre szállított, - rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készletfokára és kiterjedésére tekintet nélkül - minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre (az építmény az épület és műtárgy gyűjtőfogalma).
- 2 „Létesítmény” lehet épület, belsőépítészeti létesítmény, külső (szabadtéri) létesítmény, mérnöki létesítmény, közlekedési létesítmény. Létesítmény továbbá a tartószerkezet és műszaki berendezés is.
- 3 „Új épület és új létesítmény”, melyeket újonnan építenek fel vagy hoznak létre; létesítmények tekinthető.
- 4 „Újjáépítésnek” a lebontott létesítmények újjáépítése tekinthető a meglévő épület-vagy létesítményrészben, és ebben az értelemben a „Rekonstrukció” megfelelőjeként használható; viszont új épületről van szó, ha az újjáépítéshez új tervek készítésére van szükség
- 5 „Átalakításnak/Átépitésnek” tekinthető egy meglévő létesítmény átalakítása lényegi beavatkozással a tartószerkezetbe
- 6 „Rekonstrukciónak nevezünk az épületek bővítését (egy meglévő épület bővítése, kiegészítése); vagy korszerűsítését, amelynek célja a létesítmény forgalmi értékének tartós növelése, vagy helyreállítását, melynek célja a létesítmény rendeltetészerű használathoz szükséges állapotba történő hozatala.

7 A „tervezéssel érintett meglévő építményállapotnak” az tekinthető, amely korábban kivitelezésre került, része a megtervezendő létesítménynek, és tervezéssel vagy műszaki felügyelettel érintett, műszaki és formai kialakításba bevonásra kerül .

8. „Költségcsoport” a tervezés és a tervezési folyamat kritériumai szerint összetartozó költségek összefoglalása:

- 100 Telek
- 200 Rendezés és területfejlesztés
- 300 Épület-építészeti szerkezetek
- 400 Épület-műszaki létesítmények

9. Költségszint”

a költségfelosztás 3 szintet tartalmaz; mindegyik szinthez egy 3 számból álló sorszám van hozzárendelve.

a költségfelosztás 1.szintjén az összköltségeket a következő hét költségcsoportra

lehet felosztani:

- 100 Telek
- 200 Rendezés és telekhasznosítás
- 300 Létesítmény- építési szerkezetek
- 400- Létesítmény- műszaki berendezések
- 500 Külső létesítmények
- 600 Kialakítás és műtárgyak
- 700 Építési rezsiköltségek

Jelen szabvány költségfelosztásán felül a költségeket a műszaki tulajdonságok alapján további alcsoportokra lehet felosztani pl. differenciált költségtervezés érdekében, vagy gyártási szempontok alapján pl. a megbízás kiadása és a kivitelezés tekintetében, vagy a létesítményen ill. az építési telken belüli keletkezési hely szempontjából, határidő-és pénzügyi tervezés céljából. Eszerint a költségfelosztás 2. szintjén a költségcsoportok a második számjegy szerint megkülönböztetettek (pl.:110,120...210,220..)

A 3.szinten pedig mindhárom számjegy alapján differenciáltak. (tételes költségvetési kiírás)

10 A „költségbecslés” a költségek előzetes tervek alapján történő hozzávetőleges kiszámítása. A költségbecslés a finanszírozási tervek előzetes alapját képezi;

A költségbecslés a következőkön alapszik:

- a. Előzetes tervek (vázlattevek) eredményei
- b. Mennyiségi becslés

- c. A tervezési összefüggésekhez, folyamatok valamint feltételekhez tartozó magyarázó adatok és
- d. az építési telekhez és annak közműcsatlakozásaihoz tartozó adatok

Ha a **költségbecslés** szabványosan történik, akkor az összköltséget költségcsoportok alapján, a költségfelosztás legalább **első szintjéig** kell meghatározni;

11 A „költségszámítás“ a költségek előzetes tervek (vázlattervek) alapján történő meghatározása. A költségszámítás alapját képezik:

- a. Az ismétlődő helyiségcsoportok kidolgozott vázlattervei vagy részlettervei
- b. Mennyiségi kimutatás és
- c. A költségek számításhoz és értékeléséhez szükséges lényegi magyarázatok

Ha a **költségszámítás** szabványosan történik, akkor az összköltséget költségcsoportok alapján, a költségfelosztás legalább **második szintjéig** kell meghatározni;

12. A létrehozott értéket tekintjük a tervezési-szolgáltatási díj megállapításához alapnak, és ezért egy még csupán az építetű elképzeléseiben létező, néhány paraméterrel -pl.:alapterülettel - megadott objektumról kell megállapítanunk annak „értékét”, ezt a becsült, a tervezés során létrehozandó értéket tekintjük a tervezési díj alapjának és DÍJALAP ÉRTÉK -nek nevezzük

13 Díjosztálynak nevezzük a tervezési feladat összetettségét, a megbízói követelmények és helyszíni adottságokból adódó nehézségi fokát

14 Díjak, díjazás

A Díjszabásban szereplő tervezési-szolgáltatási díjak, a vonatkozó jogszabályokban és a Díjszabásban meghatározott szolgáltatási tartalom (tervezés, szakértés, műszaki ellenőrzés, beruházás, lebonyolítás, stb.) elvégzéséhez szükséges ráfordítások forintban meghatározott – ÁFA nélküli – ellenértékét tartalmazzák.

15. Kirívóan alacsony ár

A Díjszabásban ajánlott díjak 67 %-ánál alacsonyabb díjak azzal a veszéllyel járnak, hogy azért a Tervező már nem tud megfelelő minőséget szolgáltatni, a beruházás-lebonyolítót, illetve a műszaki ellenőrt pedig a korrupció veszélyének tesszük ki. Az ilyen alacsony árak esetében mindig ajánlott vizsgálni annak indokát.

16. Kirívóan magas ár

A Díjszabásban ajánlott díjak 150 %-ánál magasabb díjak felvethetik a korrupció gyanúját. Az ilyen magas árak esetében mindig ajánlott megvizsgálni annak indokát.

17. Szolgáltatási terület:

azok az építészeti- mérnöki szakterületek amelyekre az adott szakági fejezet felosztotta a mérnöki feladatait

18.. „Generáltervező”

a generáltervező a beruházás/létesítmény (szakági) felelős tervezőinek utasítási joggal rendelkező koordinátora és a megbízó altervezői munkáért felelős meghatalmazottja , a megbízói követelmények egyeztetésének gazdája, a szakági tervdokumentációk összehangolásának felelőse.

19.. „Szakági tervező”

a szakági/ felelős tervező egy-egy szakág tervezőit és az általa egyeztetendő társtervezők munkáját irányító, összehangoló, a terveket felelős tervezőként jegyző tervező.